

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Dissertationes Juridico-Theologicæ De Jure, & Justitia

Karchne, Simon

Augustæ Vindelicorum ; [Graz], 1714

Articulus I. An restitutio sit necessaria ad salutem?

urn:nbn:de:hbz:466:1-40013

DISSERTATIO V.

De Restitutione.

ARTICVLVS PRIMVS.

An Restitutio sit necessaria ad salutem?

348. **N**ecessitas ad salutem, est alia medij, alia præcepti. Id est necessarium necessitate medij ad salutem quod est medium per se institutum ad conferendam primam gratiam, seu ad peccati remissionem, unde cum sine gratia nemo saluari possit, sequitur, quod etiam inculpabiliter omittens tale salutis medium non salvetur: necessarium autem necessitate præcepti est omne id, quod est necessarium, ut observetur præceptum, seu ut impediatur novum peccatum, quod si fieret, impediret salutem, idcirco si inculpabiliter omittitur, salus non impeditur.

Dico primò restitutio non est necessaria necessitate medij ad salutem, ita plerique Theologi contra Gabrielem, &c. Probatnr; quod est necessarium præcisè, ut evitetur novum peccatum, secùs ut medium per se ordinatum ad delendum

peccatum, non est necessarium necessitate medij ad salutem, sed restitutio est præcisè necessaria, ut evidetur novum peccatum, secùs ut medium per se ordinatum ad delendum peccatum, ut patet in inculpabiliter non restituente, ergo major patet: nisi enim hæc sit differentia omnia necessaria necessitate præcepti forent etiam necessaria necessitate medij. Hinc dixi in *tract. de Sacram. num. 23.* solum Baptismum, & Sacramentum pœnitentiæ esse necessaria necessitate medij ad salutem, secùs Eucharistiæ, licèt etiam hæc probabiliter per accidens conferat primam gratiam, quia non Eucharistia, secùs priora Sacramenta per se ordinantur ad primam gratiam, seu ad deletionem peccati, Eucharistia verò per se ordinatur ad evitandum novum peccatum.

Dices Baptismus, & Pœnitentiæ Sacramentum, sunt necessaria necessitate

rate medij ad salutem, quia sine illis in re, vel in voto, in dilectione, aut contritione perfecta incluso susceptis salus non obvenit; sed etiam sine restitutione rei alienæ in re, quando hæc fieri potest, vel in voto incluso in dilectione, &c. quando fieri non potest ob ignorantiam, aut impotentiam, nulli salus obvenit.

Respondeo distinguo majorem, quia sine illis in re, vel in voto susceptis velut medijs per se ordinatis ad remissionem peccati salus non obvenit concedo majorem, quia sine illis solum requisitis, ut eviteretur novum peccatum salus non obvenit nego majorem, restitutio autem in re, vel in voto est necessaria duntaxat ut medium evitandi novum peccatum, hinc votum restitutionis inclusum in dilectione, quando fieri potest non est per se ordinatum ad delendum peccatum præteritum, sed impediendum novum. Eodem modo votum Eucharistiæ inclusum in dilectione non est propositum per se ordinatum ad delendum peccatum præteritum, sed ad impediendum novum.

349. Dico secundò restitutio est necessaria ad salutem necessitate præcepti primò naturalis, quia lumen naturale dicitur, quod tibi non vis, alteri ne feceris: ergo sicut non vis jus tuum lædi, aut si est læsum, vis id reparari, ita debes læsum reparare. Secundò positivi divini ex primâ Cor. 6. *Neque fures Regnum DEI possidebunt.* Et Matth. 22. *reddite quæ sunt Cæsaris Cæsari.*

Dices jus proprietatis nulli creaturæ est naturale, sed accidentale utpote separabile à creatura, ergo ejus violatio non est reparanda ex naturali præcepto.

Respondeo transeat antecedens de quo vide *num. 5.* nego consequentiam quia supposito jure proprietatis etiam accidentali, ratio dicitur non esse violandum, & si est violatum, ut resarciatur.

Quæres an anima defuncti tamdiu hæreat in purgatorio, quamdiu hæres, aut executor testamenti omnia debita non persolvat? Ratio affirmandi sunt plures animæ ex purgatorio apparetes postulantes persolutionem antequam non sint liberandæ, uti testantur scriptores pij, & de hoc ipso extant Testimonia S. Birgittæ *L. 6. Revel.*

Respondeo negativè, fieri tamen posse, ut diutius hæreat, si restitutio fieret citius. Ratio primi ex communi apud Dicastil. hic *L. 2. tract. 2. Disp. 1. dub. 4. n. 38.* contra Angelum, nam defunctus aut in mortis Articulo fecit quantum potuit, ut debita persolverentur, vel non? si non fecit pro posse, jam non est in purgatorio, sed in inferno, si fecit pro posse, ergo postquam fuerit satis passus juxta mensuram pœnæ peccatis remissis debita, est contra æquitatem, ut detineatur in purgatorio donec hæres, &c. restituat debita. Omissio enim hujus non est imputabilis testatori, sed hæredi. Ratio secundi, quod licet per se, ac directè non habeat vim satisfaciendi post mortem restitutio ab hærede faciendâ, utpote pro tunc non libera defuncto, multipliciter tamen proinde per accidens, ac indirectè prodest defuncto. Primò per modum suffragij illam pro defuncto applicando. Secundò quatenus DEUS ob illam executionem tum à defuncto, dum adhuc viveret applicatam, tum ad procedentem ab Executore DEUS potest inclinari, ut fideles exci-

excitet ad orandum pro eo. Tertiò post restitutionem persoluri excitantur sæpe ad preces pro defuncto.

Ex his responderetur ad rationem asserendi, quod non probet defunctum liberandum ante restitutionem, sed quod contingat sæpe cum tam citò non exire sicut exiret si citius fieret restitutio, per quam sæpe juyatur, ut citius exsolvat totam poenam debitam, quam sine illa propter allatas rationes ad secundum.

Instabis restitutio post mortem, si de se non satisfaceret pro defuncto, fideles in vita legata reliquentes deciperentur, cum credant sibi profutura ad poenæ remissionem, secundo si non prodesse, executores per omissionem legatorum non facerent defuncto injuriam, hoc autem est falsum, siquidem secun-

dum jus omitrentes sunt excommunicandi *C. qui oblationes 13. q. 2.* ergo executio legatorum prodest defunctis, quod fieri nequit, nisi prout procedit à voluntate defuncti, ergo est satisfactoria, seu poenæ remissiva. Respondeo nego decipi fideles licet executio prout fit ab hærede &c. immediatè, & directè non profit defunctis, adhuc enim ipsa voluntas relinquenti legata prodest illis directè, ejus verò executio executori mandata prodest illis duntaxat indirectè ut dictum. Executores omitrentes solvere legata, & debita faciunt injustitiam defunctis, quia ex officio, seu Justitia obligantur exequi, Item faciunt injustitiam pauperibus legatarijs, aut creditoribus habeatibus jus strictum ad legata & debita.

ARTICVLVS SECVNDVS.

An præceptum restituendi sit positivum, vel negativum?

350. **D**icendum est, quod directè ac per se sit affirmativum, indirectè verò negativum, prohibens omissionem actionis impeditivam actionis positivæ restitutionis, ita Tambur. *L. 8. in Dec. tract. 3. c. 1.* Gormaz *Disp. 14. n. 754.* contra Lugo & plures alios. Probatum primo præceptum restituendi per se, ac directè non prohibet actionem retentivam rei

alienæ, ut patet in restitutione famæ, in qua per se, ac directè non prohibetur positiva famæ detentio, cum infamator catenus famam retineat, seu non restituat, quatenus omittit verbo, aut scripto revocare causatam infamiam, ergo per se, ac directè præcipitur in restitutione famæ positiva actio revocatoria, Eodem modo restitutio temporalium fit per actionem positivam, per quam red-

ditur